

Löytyykö Paras?

Palstalla seurataan kunta- ja palvelurakennemuutosten etenemistä eri puolilla Suomea.

Asta Saario

Elimäen kunnan
sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja

Elimäki kuuluu Kouvolan seutuun. Miten Paras-hanke on siellä edennyt?

Paras-hanke on edennyt aikataulun mukaisesti. Seudun kuusi kuntaa – Anjalankoski, Elimäki, Jaala, Kouvola, Kuusankoski ja Valkeala – ovat tehneet jo pitkään seudullista yhteistyötä. Elokuun loppuun mennessä valtioneuvostolle annettussa selvityksessä ja toimeenpanosuunnitelmassa Elimäki jätti kuitenkin oman kuntakohtaisen vastauksen, koska terveyspalvelut järjestetään Elimäellä nykyään toisella tavalla kuin seudun muissa kunnissa.

Samaan aikaan tehtiin näitä kuutta kuntaa koskeva kuntaliitosselvitys. Muut kunnat päättivät kuntaliitoksesta 12. marraskuuta, mutta Elimäen valtuusto päätti yhden äänen enemmistöllä säilyä itsenäisenä.

Koska tilanne muuttui muiden kuntien päätettyä liitoksesta, Elimäellä järjestettiin uusi äänestys. Yhdistyvät kunnat aikoivat purkaa kansanterveystyön kuntayhtymän ja sulauttaa sen toiminnot uuden kunnan organisaatioon.

Toisessa äänestyksessä 10. joulukuuta Elimäen valtuusto päätti kolmen äänen erolla liittymisestä muodostettavaan Kouvolan suurkuntaan.

Päätös taisi olla vaikea pienelle kunnalle?

Se ei ollut helppo, sitä kuvaavat tiukat äänestystulokset molemmissa valtuuston käsittelyissä. Päätöksestä on tekeillä kunnallisvalitus ja mikäli hallinto-oikeus ei valituksen saatuaan anna täytäntöönpanokieltoa, kuntaliitoksen valmistelu jatkuu valitusprosessin rinnalla.

Tosiasiaan on, että, työssäkäynti-, asunto- ja palvelumarkkina-alueet ovat laajentuneet yli kuntarajojen ja Kouvolan seutu on elimäkeläisille luontainen suunta. Työpaikkojen ja verotulojen kehitys riippuu entistä laajemman alueen kehityksestä.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiselle aiheutuu paineita väestön ikääntymisestä ja siitä johtuvasta palveluiden kysynnän kasvusta. Myös kunta-alan työvoiman väheneminen lisää kuntien yhteistyön tarvetta.

Miten sosiaali- ja terveyspalvelut on määrää uudessa kunnassa järjestää?

Mikäli olen oikein ymmärtänyt, niin Paras-lain hengesä: päivittäin tai useasti tarvittavat palvelut lähipalveluina ja erityispalvelut tai erityisosaamista vaativat palvelut seudullisina tai alueellisina palveluina.

Aloitit Elimäen sosiaali- ja terveystoiminnan aloittamiseksi: onko Paras-pyörittäminen ollut odotuksesi?

Kun aloitin elokuun alussa, pääsin kokoamaan valtioneuvostolle annettavaa kuntaselvitystä. Se oli mitä parhain tapa perehtyä uusiin tehtäviin.

Minulla ei ollut juuri mahdollisuutta osallistua Pohjois-Kymenlaakson yhteiseen selvitys- ja suunnittelutyöhön, sillä tuossa vaiheessa työryhmien työskentely oli jo loppusuoralla.

Pyörittäminen ei tullut yllätyksenä, sillä olen edellisessä työssäni Etelä-Kymenlaaksossa tehnyt Paras-selvityksiä kuuden kunnan sosiaali- ja terveyspalveluista.

Miltä sosiaalihuollon tulevaisuus näyttää uusissa rakenteissa?

Sosiaalihuollon perustehtävät tulisi jatkossakin järjestää lähipalveluina. Esimerkiksi lasten päivähoito todennäköisesti jatkuu entisellään. Sosiaalihuollon erityistehtävissä, kuten lastensuojelussa ja sijais- huollossa on järkevää yhdistää kuntien voimavarat ja rakentaa siltä pohjalta toimiva alueellinen kokonaisuus.